

ТОШКЕНТ О'КШОМИ

XXI asr
Барча манбалардан
олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

● **Кеча** Соҳибқирон Амир Темури туғилган кун Шаҳрисабзда катта шодидоналар билан нишонланди. Узининг 2700 йиллик юбилейига тайёргарлик қўраётган «Яшил шаҳар»нинг бобомиз номи билан аталувчи хиббони эрталабданоқ воҳа зиёлилари, кенг жамоатчилик вакиллари, меҳмонлар билан гавжум бўлди.

● Буюк саркарда, Соҳибқирон Амир Темури таваллудига 666 йил тўлиши муносабати билан «Амир Темури» жамғармаси Самарқанд вилоят бўлимида халқаро анжуман бўлиб ўтди.

● Швейцария Конфедерацияси федерал маслаҳатчиси, Федерал таъшиқлар департаменти раҳбари жаноб Йозеф Дайсе етакчилигидаги делегация Қорақалпоғистонга таъшир буюрди.

● **Кеча** Қорақалпоғистон Республикаси ўз Конституцияси кунини нишонлади.

● Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштирувчи кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

● Бекбодда Қора ва рангли металл парчалари ва чиқиндиларини тайёрлаш, қайта ишлашга топширишни назорат қилиш ва мувофиқлаштириш республика комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди.

● Термизда Сурхондарё вилоят қишлоқ ҳўжалиги фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда чигит экиш ва ниҳолларни тўлиқ ундириб олиш, фалла ўрим-йиғими мавсумига пухта тайёргарлик қўриш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

● Тошкентда «Узавтойул» концерни ҳузурида немис технологияси марказининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Саксония федерал ери иқтисод ва меҳнат вазирлиги давлат котиби В.Целлер бошчилигидаги делегация иштирок этди.

● Кейинги икки йил давомида айниқса Оролбўйида аққол кузатилаётган сув тақчиллиги минтақадаги ижтимоий-иқтисодий ва экологик вазиятни сезиларли даражада мураккаблаштирди. Тошкентда бўлиб ўтган «Орол ва Оролбўйи муаммолари — халқаро ҳамкорликка эҳтиёж» мавзусидаги экофорум ана шу муаммоларга бағишланди.

● **Кеча** Тошкент Давлат аграр университети қошида таъкил этилган академик лицейда Қарияларни қадрлаш йилига бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

● Наманган вилояти Чортоқ ва Чуст туманлари Қизил ярим ой жамияти кенгашилари қошида ёшлар маркази очилди.

● «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати «Ёшлар» телеканали билан ҳамкорликда «Бунёдкор» телеклубини таъкил этди.

● Наманган вилояти ҳокимлигининг қарорига биноан Ўзбекистон халқ шоири, республика Олий Мажлиси депутаты Ҳабиб Саъдулла таваллудининг 60 йиллиги муносабати билан вилоятда адабиёт кунлари ўтказилди. Ушбу тантаналарда мамлакатимизнинг таникли адиблари, шоир ва адабиётшунослар қатнашди.

● Сирдарё вилояти меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш Бош бошқармаси ташаббуси билан Гулистон шаҳрида меҳнат ярмаркаси ўтказилди.

● Халқаро «Фьючерс» теннис турнири Қашқадарё вилоятида бешинчи бор ўтказилди. Мусобақада Ўзбекистон, Россия, Япония, Хитой, АҚШ, Франция, Италия каби 20 давлатдан спортчилар иштирок этишди.

● Бухоро шаҳри Осиё ва Тинч океани минтақаси бўйича «Шаҳарлар тинчлиги учун ЮНЕСКО мукофоти» га сазовор бўлди. Мукофот Марокашда ЮНЕСКО бош директори Коичиро Мацуура томонидан топширилди.

● АҚШ Давлат котиби Колин Пауэлл **кеча** Марокашга келди. У бу ерда Яқин Шарқ моҳирасини бартараф этиш бўйича музокараларда иштирок этади.

● БМТ Бош котиби Кофи Аннан Мадридда БМТнинг кесаклик муаммоларига бағишланган конференциясида нутқ сўзлади.

● БМТ Хавфсизлик Кенгаши аъзолари ўз йиғилишида Фаластин ҳудудида зўравонликлар кўпайганини қайд этишган ва Исроилдан бу ҳудуддан қўшинларини олиб чиқишни талаб қилган.

● Франция тинчликпарвар кучлари Афғонистонда яна бир неча ой қолишда ва афғон армияси аскарлари билан ҳарбий машғулотлар ўтказишади. Франция мудофаа вазирлиги Аллен Ришар ана шундай хабар тарқатган.

● Янги Зеландия ҳукумати Афғонистонга нисбатан сиёсий ва иқтисодий санкцияларни бекор қилиш ҳақида қарор қабул қилди.

● Коста-Рикада ўтказилган президентлик сайловларида «Социал-христиан бирлиги» партияси раҳбари Абель Пачеко ғалаба қозongan. Унинг номзодини сайловчиларнинг 58 фоизи қўллаб-қувватлади.

● Исроил мудофаа кучлари Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғидан ўз қўшинларини олиб чиқа бошлади. Исроил радиоси тарқатган хабарга кўра, ҳозирда аскарлар ва ҳарбий техника Калькилия шаҳри ҳамда унинг атроф ҳудудларидан чиқарилмоқда, навбатда уларни Тулькармдан ҳам олиб чиқиш режалаштирилди.

● Болкондаги Косовска Митровица шаҳрида БМТ тинчликпарвар кучлари полициячиларининг серблар билан тўқнашувларида 14 полициячи жароҳатланган, қарши томондан ҳам ўнлаб киши тан жароҳати олган.

● Гаагада уч ҳафталик танаффусдан сўнг сиёсий Югославия Президенти Слободан Милошевич устидан суд жараёни давом эттирилди.

● Жанубий Африка Республикасида қонуний ҳокимиятни ағдариб, ирқчилик гоёларини қўллаб-қувватловчи ҳукумат тузиш йўлида ҳаракат қилаётган ғуруҳ фош этилган.

● Бангладешда кучли шамол юз берди. Унинг натижасида 6 киши ҳалок бўлди ва ўнлаб кишилар тан жароҳати олган, юзлаб уйлар эса вайронага айланди.

● Эроннинг шимоли-ғарбий ҳудудида Рихтер шкаласи бўйича 4,4 балли ер қимирлади. Қурбонлар ва вайронагарчиликлар ҳақида ҳеч қандай хабар йўқ.

Буюк соҳибқиронга эҳтиром

Халқимиз тарихда ўз фаолияти билан довруғ қозongan, миллатимиз фахри бўлиш улуг зотларини ҳамиша эъзозлаб келган. Буюк Соҳибқирон Амир Темури шундай сиймолар сирасига киради. Истиқлолга эришганимиздан кейин жаҳонгир бобокалонимизнинг таваллуд кунларини кенг нишонлаш яхши анъанага айланди.

КЕЧА

эрта тонгданоқ пойтахтимизнинг ул зоти шарифнинг номлари билан аталувчи сўлим хиббони жамоатчилик вакиллари, юртимиз меҳмонлари, зиёлилар, талаба ёшлар билан гавжум бўлди.

— Қадрли юртдошлар, — деди жумладан тантанани очар экан, Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов, — Соҳибқирон бобомиз Амир Темури халқимизнинггина эмас, балки жаҳон тарихидаги ҳам энг буюк шахслардан биридир. Амир Темури таваллуд топган кун халқимиз учун энг муборак кунлардан бири. Буюк саркарда ва давлат арбоби бизга жуда катта ва бой мерос қолдирди...

Тадбирда сўзга чиққан Ўзбекистон халқ шоири Хуршид Даврон, Темурийлар тарихи давлат музейи директори Н.Ҳабибуллаев, Тошкент Давлат шарқшунослик институти талабаси М.Зокорова ва бошқалар истиқлол туфайли Амир Темури шахси яна Ватан ва миллат тинчликка айлانганини таъкиллади.

Шундан сўнг маҳобатли Амир Темури хайкали пойига шаҳар жамоатчилиги вакиллари, фан ва маданият арбоблари, маҳаллалар фаоллари, оқсоқоллари, талаба ёшлар гулчамбарлар қўйди.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Хайриддин Султонов, Бош вазир ўринбосари Ҳамидулла Кароматов, Тошкент шаҳар ҳокими Рустам Шобадуррахмонов иштирок этди.

Шу кунги буюк давлат арбоби, саркарда, Соҳибқирон Амир Темури таваллуд кунининг 666 йиллиги мамлакатимизда кенг нишонланди. Жумладан, Темурийлар тарихи Давлат музейида «Амир Темури абадияти» мавзусида маънавий-маърифий анжуман бўлиб ўтди.

Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА.
СУРАТЛАРДА: Амир Темури хиббонида ўтган тантаналардан лавҳалар.
Козим Улмасов олган суратлар.

Адабий-мусиқий анжуман

Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги Амир Темури маҳалласида буюк Соҳибқирон бобомизнинг таваллуд кунларида ранг-баранг тадбирларни ўтказиш яхши анъанага айлانган.

КЕЧА

жаҳон тарихида ўлмас из қолдирган буюк бобомизнинг 666 йиллиги муносабати билан бу ерда адабий-мусиқий маросим ўтказилди.

Мирзо Улуғбек тумани ҳокимлиги, «Маънавият ва маърифат» маркази ва Амир Темури маҳалласи ташаббуси билан ўтказилган ушбу маросимга туман ҳокимлиги, «Маҳалла» жамғармаси ва оқсоқоллар кенгаши вакиллари, қўшни маҳаллалардан меҳмонлар таъшир буюришди.

Таниқли шарқшунослар олим, тарих фанлари номзоди, Ўзбекистонда хизмат қўрсатган маданият ходими Бахриддин Маннонов миллатимиз фахри, адалат тимсоли бўлган буюк Соҳибқирон бобомизнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида сўзлади. Амир Темури маҳалласининг оқсоқоли, генерал Абдуллажон Ортиқбоев ва бошқалар инсоният тарихида чуқур из қолдирган буюк Амир Темури бобомизнинг саркардалиқ фаолияти ҳақида, муштакиллик шарофати билан улуг аждодаларимизнинг, хусусан Соҳибқирон бобомизнинг муборак номлари ўз қадрини яна топганлиги ҳақида зўр фахр ва ифтихор билан гапирди.

Маросим қатнашчиларида бу ерда туман марказий кутубхонаси томонидан таъкил этилган «Соҳибқирон Амир Темури ҳаёти ва фаолияти»га бағишлаб чиқарилган китоблар ва плакатлар қўрғазмаси ҳам қизиқиш уйғотди.

Хондамир СОЛИХОВ

ЯНАДА ОБОД БЎЛ, АЗИМ ТОШКЕНТИМ! Маҳаллалар кўркига кўрк қўшилмоқда

Ўлкамизда баҳорнинг илик нафаси кезаётган шу кунларда қайқа қараманг ободонлаштириш, қўлабдорлаштириш ишларининг авж олганига кўзингиз тушади. Айниқса маҳаллаларда бу борада ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Биз «Маҳалла» жамғармаси Яқкасарой тумани бўлими раиси Рўзи Чориев билан тумандаги маҳаллаларда ободонлаштириш ишлари қандай амалга оширилаётгани ҳусусида мулоқотда бўлдик.

—Туманимизда ободонлаштириш ишлари ҳамжамиятликда олиб борилаётган. Шу кунгача 22.624 хашарчи иштирокчида 120 та участкада турли юмушлар амалга оширилди. Қўчалар, хиббоналар, мавзуд 17 та маҳалла ҳудудларида тозалаш, ирригация тармоқларини қайта таъмирлаш, даракларга шакл бериш ва оқлаш ишлари бажарилиди. 2500 тул аттирувал ва 11000 донна мева ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди. Айниқса Шота Руставели, Бобур, Мирзиёлов, Юсуф Хос, Хожиб кўчаларида олиб бориладиган кўчи қувонтиради. Шунингдек Яқкасарой-2, Тўқимачи, Бобур маҳаллаларида, 26, 176, 72, 91-мактаблар, 357, 358-бўчақаларда ҳар кун хашарлар ўтказилиб ободонлаштириш юмушлари аъло даражада бажарилаётган.

Тўпланган чиқиндилар ўз вақтида олиб чиқилмоқда. Туманимиз ҳудудида жойлашган «Тошкент тўқимачилик комбинати» акционерлик жамияти, Аския бозори каби қорхона ва таъкилотлар ҳам ободонлаштириш йўлида бажонидил иштирок этиб атроф-муҳитни орасташилашга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Шунинг ҳам таъкидлаб ўтиш ўринлики, туманимиздаги 17 та маҳалла

ПОЙТАХТНИНГ бир кунини Янгиликлар, воқеалар

ҚИСКА сатрларда

□ **КАДРЛАР** тайёрлаш Миллий дастурининг иккинчи босқичида белгиланган таълим тизимида масофавий ўқитишни йўлга қўйиш мақсадида пойтахтимиздаги олий ўқув юртиларида самарали ишлар қилинмоқда. Шуниси эътиборлики, эндиликда шаҳримиздаги интернет марказлари маҳаллалардаги иқтидорли ёшларга масофавий ўқитиш бўйича сабоқ беришни режалаштирмоқда.

□ **ЧИЛОНЗОР** туманидаги 173-мактабда ҳуқуқшунос олимлар, туман халқ таълими бўлими вакиллари ва ўқувчилар иштирокида ўтказилган анжуман «Ёшларнинг ҳуқуқий тарбияси ва гивандликка қарши кураш» деб номланди.

□ **ПОЙТАХТИМИЗДА** бўлиб ўтган Ўзбекистон шарқшуносларининг еттинчи анъанавий конференцияси Алишер Навоий номидаги тил ва адабиёт музейи ҳамда Тошкент Давлат шарқшунослик институти ҳамкорлигида уюштирилди.

□ **МИРОБОД** туманидаги 110-мактабда украин тилида сабоқ беришга ихтисослашган махсус синф таъкил этилди.

□ **«ИНТЕРКОНТИНЕНТАЛЬ»** меҳмонхонасида ўтказилган «Бинолардаги ҳавони совутиш» мавзусида семинарда шаҳримиздаги қурилиш таъкилотлари вакиллари иштирок этишди. Қурилиш анжонларидан иборат қўрғазма намоиши эса йиғилганларда илик таассурот қолдирди.

□ **ТОШКЕНТ** Давлат аграр университетида халқаро ЭКО-САН жамғармаси, маъзур университетнинг ёшлар таъкилотлари ва Республика «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамкорлигида талабалар иштирокида бўлиб ўтган тадбир тамаки чекишининг зарарли оқибатларига бағишланди.

□ **РЕСПУБЛИКА** тил таълими марказида тилшунос олимлар иштирокида бўлиб ўтган йиғилишда «Ўзбек тилидаги фол сўзларнинг изоҳли лугати» деб номланган янги китоб чоп этилганлиги маълум қилинди.

□ **ФАХРИЙЛАРНИ** қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлимида ўтказилган «Соғлом авлод гўнаҳлари» театр-студиясининг томошалари фахрийлар иштирокида уюштирилди.

□ **ЗАМОНАВИЙ** санъат марказида бўлиб ўтган 100 дан зиёд хайкалтарошлик, графика жанридаги асарлар қўрғазмаси расом Гулзор Султонова ижодида бағишланди.

□ **ПОЙТАХТИМИЗДА** мусиқа ва санъат мактабининг ёш мусиқашунослари иштирокида уюштирилган кўриктановда бўлажак мусиқашуносларнинг мусиқа тарихидан олган билимлари, қолғу асбобларини қалибдаги қобилиятлари имтиҳон қилинди.

ўртасида «Энг обод маҳалла» кўрик-танловини эълон қилганмиз. Биринчи ўринга — 300000, иккинчи ўринга — 200000, учинчи ўринга эса 100000 сўм пул мукофоти ва эсдалик совғаларини ажратганмиз. Ниятимиз маҳалланинг ҳар бир кўча ва ҳонадонини покиза ва озода масканга айлантириш, меҳрға, муруватга муҳтож инсонлар қолдирган хабар олиб, уларга беҳимнат ёрдам қўрсатган, ўз ҳудудида тинч, аҳил, соғлом муҳитни яратадиган маҳаллани рағбатлантириш ва улар таърибасини бошқа маҳаллаларга ўрнак қилиб қўрсатишдир. Бир сўз билан айтганда маъзур сўз ҳаракатлар натижасида туманимиз янада обод бўлиб, энг озода масканлардан бирига айланади.

Шоира МУҲАМЕДОВА

ИҚТИСОДИЁТ

Ичимликлар тури кўпаймоқда

Ҳадемай кунларнинг исиши чанковбосди ичимликларга бўлган талабни янада оширади. Ана шунинг ҳисобига олган пойтахтимизнинг Ҳамза туманида фаолият қўрсатаётган «Анат» Ўзбекистон — Исроил қўшма қорхонаси тадбиркорлари чанковбосди ичимликлар сифатини ошириш, унинг турларини кўпайтиришга, бозорбоп, харидор талабига мос маҳсулотлар ишлаб чиқаришга алоҳида аҳамият қаратишмоқда.

Қўшма қорхонага Исроил давлатидан келтирилиб ўрнатилган замонавий линиялар маҳсулот сифатининг талаб даражасида бўлишини таъминлашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Ушбу дастохларнинг ўрнатилганига эндигина бир йилдан ошди. Исроиллик мутахассислардан уларни ишлаштириш сирларини мукаммал ўрганган ёш ишчи-ҳодимлар айни кунларда ўзлари мустақил равишда фаолият қўрсатишмоқда.

— Ҳар бир ишчи маромида амалга ошириш учун уни бошидан пухта ўзлаштириб олмақ кераклигини таъкил қўрсатмоқда, — дейди қорхона бош директори Давид Лавочников. — Бугунги кунда қорхонамизда 22 нафар ишчи-хизматчи ҳамюртларимиз учун импорт ўрнини босувчи чанковбосди ичимликлар чиқариш йўлида меҳнат қилишмоқда. Шуниси қувонарлики, ушбу маҳсулотни ишлаб чиқаришда кўпроқ маҳаллий хом ашёдан фойдаланишга ҳаракат қилинаёти. Ичимликлар қўйиладиган турли қўриниш ва ҳажмдаги идишларни ҳам ўзимиз тайёрлаймиз. Жорий йилда эса ана шу идишларни тайёрлашда ишлатиладиган пет-формани ҳам ўз қорхонамизда ишлаб чиқаришни режалаш туримиз.

Бунинг учун ҳамкорларимиз янги линияни ўрнатиб беришни ўз зиммаларига олишган.

Ҳозирда қорхонада 10 турдан ортиқ салқин ичимликлар тайёрланмоқда. Улар 1,5 ҳамда 0,5 литрлик идишларга қўйилади. Бу харидор имкониятини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади. Айниқса, ярим литрлик идишларда харидорларга тортқ этилаётган «Қора кат», «Қизил кат», «Ер тутти» деб номланган салқин ичимликлар сизга алоҳида лаззат бағишлаб, чанковингизни қондиради.

ҳисса қўшаётган жамоалар раҳбарлари, шаҳар Факултетада вазиятлар бошқармасининг вакиллари иштирок этишди.

Конференцияда мерганлик спортини янада ривожлантириш юзасидан долзарб масалалар муҳокама қилинди ва уни келажакда тараққий эттиришининг режалари белгиланди.

Эрғаш Икромов шаҳар мерганлик федерациясининг президенти этиб янги муддатга сайланди.

(Ўз муҳбиримиз).

«Олтин мерган» голиблари

Республикаимиз мерганлик спорт вакиллари Қозоғистонда ўтказилган «Олтин мерган» халқаро турнирида муваффақиятли қатнашиб, совринли ўринларни қўлга киритиб қайтидилар.

Турнирда пневматик милтиқдан ўқ отиш бўйича биринчи ўринни ҳамшахри-

миз И. Шахов, кичик калибрли милтиқдан ўқ отиш бўйича эса В. Скоромнов эгаллади. Шунингдек, В. Скоромнов пневматик милтиқдан отиш бўйича ҳам иккинчи ўриннинг соҳиби бўлди. Ҳар иккала спортчи миз мусобақаларда рекорд натижаларни қўрсатишди.

Спортчиларимиздан Н. Долбилина пневматик милтиқдан отиш бўйича учинчи ўринни, М. Кондратьев эса тўртинчи ўринни эгаллаб, халқаро тоифадаги спорт устаси унвони талабларини бажаришди.

Режалар белгиланди

Тошкент шаҳар Факултетада вазиятлар бошқармасида мерганлик спорт бўлимида шаҳар федерациясининг ҳисобот-саялов анжумани бўлиб ўтди.

Конференция ишида Тошкент шаҳридаги қўллаб-қувватлаш ва ҳисмоний тарбия соҳаси жамоалари, олий ва ўрта махсус ўқув юртилари вакиллари, мураббийлар, спортчилар, мерганлик спорт фахрийлари, ҳомийлар ва идора, таъкилотларнинг вакиллари ва шу соҳани қўллаб-қувватлашга баҳоли қудрат

ҳисса қўшаётган жамоалар раҳбарлари, шаҳар Факултетада вазиятлар бошқармасининг вакиллари иштирок этишди.

Конференцияда мерганлик спортини янада ривожлантириш юзасидан долзарб масалалар муҳокама қилинди ва уни келажакда тараққий эттиришининг режалари белгиланди.

Эрғаш Икромов шаҳар мерганлик федерациясининг президенти этиб янги муддатга сайланди.

(Ўз муҳбиримиз).

МАҲАЛЛАНГ — ОТА-ОНАНГ

Тошкент шаҳар «Маҳалла» хайрия жамғармасининг саҳифаси

МУРУВВАТ

Халилова, маҳаллага 20 йил оқсоқоллик қилган Шожалил ота Тошпўлатов, 50 йилдан ортиқ турмуш қилган пири бадавлат Хамидулла ота Саъдуллақориев ва Далавий ота Ортиқовлар оиласи ва яна кўплаб нуроний ҳамда фаолларга Тошкент шаҳар Қизил Ярим Ой жамияти ва маҳаллада вақтинчалик истикомат қилувчи америкалик тадбиркор Майкл Браун томонидан ажратилган совғалар топширилади.

(Ўз мухбиримиз) СУРАТЛАРДА: Ҳамза маҳалласида ўтказилган байрам тадбиридан лавҳалар.

Сергей Любич олган суратлар.

Табаррук отахон-онахонлар қутланди

Ҳозир шаҳримиздаги қай бир маҳаллага борманг кўаламзор ва обод ғўшаларда файзли-тароватли тадбирларнинг устидан чиқасиз.

Ақмал Икромов туманидаги Ҳамза маҳалласида ҳам қўш байрам жуда чиройли тарзда нишонланди. Маҳаллада истикомат қилувчи тадбиркорлар — Аҳмад ота Азимов ва Саидазим Саидқосимовларнинг саховати орқали тўкин дастурхон тўзалиб, унинг атрофидан асосан уруш ва меҳнат фахрийлари, табаррук кексалар ўрин олишди.

Севибли хонанда Ҳожиакбар Ҳамидов, маҳаллада истикомат қилувчи Иминовлар оиласининг «Сўғдиёна» ансамбли томонидан ижро этилган латофатли куй-қўшиқлар тадбирга ўзгача файз киритди.

Шу кунги Тошкент шаҳар Қизил Ярим Ой жамияти тасарруфида маҳаллада очилган кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, ногиронлар учун мурувват кўрсатуви «Меҳри нур» клуби савий-ҳаракатлари билан 18 ёшли ногирон қиз Дилором Мусамухамедовага ногиронлар аравачаси топширилди. Шунингдек, маҳалланинг энг кекса фуқаролари — юз ёшга юзлашадиган Махсума Орифхўжаева, Лазокат Каримова ва Махмуд Хошимовлар, II жаҳон уруши йилларида фронт орқасида меҳнат қилган Умри Тошмухамедова, Салтанат Ражабова, Лутфи

Ҳамжиҳатликда гап кўп

Ҳашар удуми ҳар биримизнинг қон-қонимизга сингиб кетганлиги, унинг воситасида ота-боболаримиз қанчадан-қанча улкан ишларни амалга оширганлигини яхши биламиз.

Бизнинг тобора кўркам ва обод бўлаётган Мирзо Улугбек туманида жойлашган «Дархон» маҳалламизда ҳам элимизнинг энг яхши удумларидан бўлиши ҳашарлар тез-тез уюштириб турилади. Ҳозирги кунда тўла таъмирланиб замонавий талаб-жавоб берадиган Ўзбекистон Миллий банкетининг спорт мажмуаси, маҳалламиз ҳудуди-

дан ўтган кичик Ҳалқа йўли, қайта таъмирланган «Салор» ариги бутун шаҳримиз аҳолига катта қулайликлар яратмоқда. Уларнинг чирой очилиши ҳам уюштирилган ҳашарларнинг ҳиссаси катта бўлган.

Кунги кеча маҳалламизда ўтказилган ҳашарда етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган кишилар эрта тонгданок бел боғлаб ўзла-

ри яшаб турган кўчалар, кўп қаватли уй ҳовлилари атрофлари, ариқлари тозалашди. Дево-лар, дараклар оқланди, чиқиндилар чиқариб ташланди. Фақат маҳалла ва унинг гузари атрофи-га икки юзга яқин мева-ли манзарали дараклар, гул қўчат-лари ўтказилди. Тадбир давоми-да баҳорни тараннум этувчи қўшиқ ва куйлар таралиб, ҳашар-чиларнинг дилларини завқ-ша-вққа тўлдириб турди.

Абдуусеин ИСАХОЖИЕВ, «Дархон» маҳалла кенгаши маслаҳатчиси.

САҲОВАТ

Замонавий ва шинам гузар

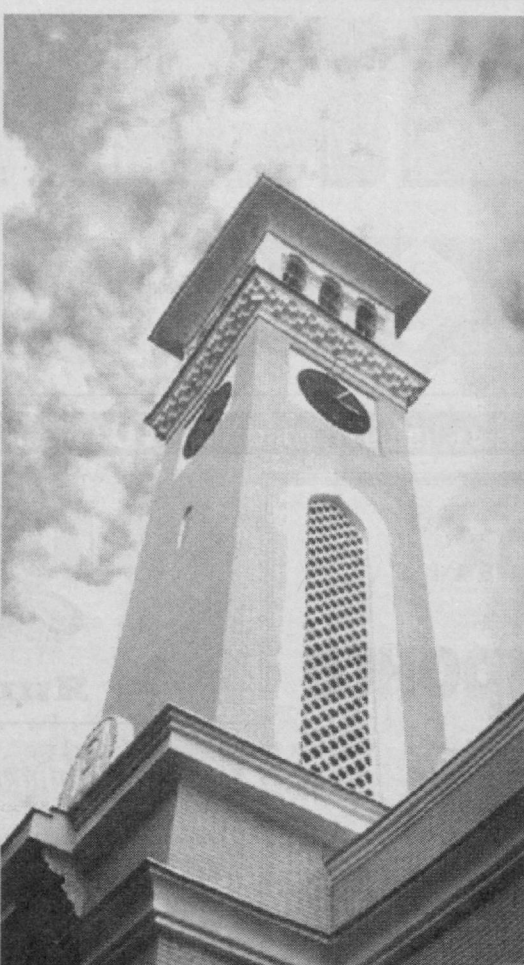
Дарҳақиқат, ҳимматда гап кўп. Чунки саховатпеша инсон ҳимматидан эл-юрт манфаат кўради, маҳалла гулаб-яшнади. Юнусобод туманидаги «Шарқ ҳақиқати» маҳалласида истикомат қилаётган Турсунмурод ота Тўхтамуродов ва унинг фарзандлари Лутфулло, Рихси-тилло, Раҳматилло, Исма-тиллолар хайрли ишга қўл уришди. Истиқлол шаро-фати билан тадбиркорлик қилишни ният қилган ота ва унинг фарзандлари ҳомий-ликлариде маҳаллада ҳар томонлама замонавий, қулай, ғўзал услубда янги гузар қуриб битказилди. Му-болагасиз айтиш жоизки, ма-ҳалла кўрқига кўрк, файзига файз қўшувчи ушбу иншо-от қўшқаватли қурилган бўлиб унда дорихона, озик-овқат дўкони, аёллар-эрка-лар сартарошхоналари, тўй либослари ижараси, оталар қўйхонаси билан бирга 500 кишига мўлжалланган тўйхо-на ҳам қад ростлаган.

Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳар кун қилиш керак, де-ганларидек, ҳали режалари-миз улкан, — дейди бу ҳақда Турсунмурод ота, — нияти-миз маҳалла аҳлига ҳар жи-ҳадан қулайлик яратиш. Ҳозирда барибобиликлари ис-соқ нон билан таъминлаш мақсадида нон дўкони қури-лиши давом этмоқда. Бун-дан ташқари тумандаги «КРИДИ» — ногирон болалар соғлигини қайта тиклаш ва бирлаштириш жамияти» аъзолари бўлиш меҳра-ташна болажонларга доимий саховат кўрсатиш, холидан хабар олишни, бир сўз би-лан айтганда уларга оталик қилишни мўлжаллаб туриб-миз.

Яқинда янги гузарда Ка-рияларни қадрлаш йилига бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Унда иштирок этган «КРИДИ» — ногирон болалар соғлигини қайта тиклаш ва бирлаштириш жамияти» аъзолари ва ҳар бир ма-ҳаллардан тақлиф этилган фахрийлардан дастурхон ту-заб ош тортиди. Тадбирда қатнашганларга кийим-ке-чаклар инъом этилди. Ҳушо-воз хонадоналар ижросидаги куй-қўшиқлар эса тадбирда қат-нашчилар кўнглини хуш-нуд этди.

Ақбар Йўлдошев

ШАҲРИМИЗ ТАРИХИНИ ЎРГАНАМИЗ

ТОШКЕНТНИНГ МИНОРАЛИ-СОАТИ

Юртимиз, жумладан Тошкентимиз бой тарихий-маданий ёдгорликларга эга. Кўхна ўтмиш, яқин тарих замирида эса ҳали биз билиб-билмаган не-не сир синаотлар яшириниб ётибди. «Зар қадрини заргар билади», деган нақл бежиз айтилмаган халқимизда. Биз қўлимиздаги зарни қанчалик авайлаб-асрамайлик, барибир унинг қадрини заргарчалик билмаймиз. Худди шунингдек, ўтмиш тарихимиз, миллий маданиятимиз, маданий ёдгорликларимиз, муқаддас қадамжоларимиз тарихини чуқур билмас эканмиз, улар биз учун нақадар қадри, эъзозли эканлигини юракдан ҳис эта олмаймиз. Бир мисол. Пойтахтимизнинг қок марказида жойлашган бир юксак мино-ра бор. Ундан Тошкент Қуранти ўрин олган. Шу жойдан биз ҳар кун неча бор ўтамиз. Соат миллирага тикилиб вақтимизни белгилаймиз. Лекин унинг келиб чиқиши, қурилиши ҳақида ҳаммамиз ҳам тўла маълумотга эга эмас-миз. Биз шуни назарда тутиб ва юқоридаги фикрлардан келиб чиқиб, ша-ҳримиз ҳуснига мос бўлиб тушган ушбу ёдгорлик — Тошкент Қуранти ҳақида ҳикоя қилишни лозим топдик.

Яқинда бир жаҳонгашта саёҳат илҳосманди билан ҳамсуҳбат бўлиб қолдик. Шун-да унга:

— Сиз чет элларда кўп бўласиз. Бунинг сабаби нима? — деган савол билан мурожаат қилганимизда, у: — Дунё кезишни яхши кураман. Хорижий адабиётлар билан қизиқаман. Уларнинг

урф-одатлари, ижтимоий-иқтисодий, маданий ва маъ-навий ҳаёти билан яқиндан танишишни ёқтираман, — деган жавобни берди.

Сўхбат давомида бу жаҳон-гашта саёҳатчининг ўз юрти-мизда, кўз ўнгимизда содир бўлаётган янгиликлардан ун-чалик ҳайратдор эмаслигини билиб олдик. Унинг ўзи ҳали-

гача Бухоро, Самарқанд каби кўхна шаҳарларда бўлмаган-лиги, ҳатто ўзи яшаб турган Тошкентимизнинг маданий ёдгорликлари, табаррук қадамжолари билан ҳам яқиндан таниш эмаслигини ҳам тан олди.

Шу дам эрталабдан эшик олдида ўтириб олиб ҳар кун кечкурун ишдан қайтишимиз-да битта газета олиб келиши-мизни илтимос қиладиган ногирон қўшнимиз кўз олди-мизда ўтди. Ундан бир кун бу қизиқининг сабабини сўрадик.

— Шу заминда туғилиб ўсган одам биринчи навба-да ўз она-юртини яхши би-лиши, унда содир бўлаётган янгиликлардан мунтазам ха-бардор бўлиб туриши керак. Инсон киндик қони тўкилган шаҳарми, қишлоқми, майли-ми қаер бўлмасин, уни ипи-дан игнасигача билмай туриб ўз юртининг ҳақиқий фаран-ди бўла олмайди, — деган жавобни берди.

Шу ўринда қанча чет эл шаҳарларида бўлгани билан мағрурлини юрган ўша жа-ҳонгашта саёҳатчи билан ўз юртининг билимдон бўлган бу оддий фуқаро ўртасидаги фарқни шарҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмас керак.

Айтиш мумкинки, Истиқлол туфайли тарихимиз, миллий анъаналаримиз тикланди ва ҳаётимизга кириб бормоқда. Мустабид тузум даврида та-қиқланган қадриятларимиз, қадамжоларимиз бугун барча учун ўз эшикларини кенг очди. Бир сўз билан айтган-да, энди кимлигимиз, ўзли-гимизни ҳис этадиган замон

лар бўлса истаганча уларни рўйбга чиқариши мумкин. Бу-нинг учун фақат дилда яхши-лик, эзгулик, интилиш бўлса бўлган.

Келинг, энди асосий мав-зуга қайтайлик. Бугунги ян-гиланиш, яшариш, ўзгариш-лар даврида келажак тақдир-мизни ўз қўлимиз билан яра-таётган беҳаловат, шовқич кунларимизнинг ҳар сонияси қадри. Фурсатни бой бер-маслик учун соатлардан унум-ли фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Онларимиз ўлчовли. Соатлар биз учун бугунгидек ўта қадри бўлган эмас. Бу-гун бизга ҳар қачонгидан ҳам улар зарур ва керак. Ҳар са-фар Тошкент қурантига назар ташлаганимизда биринчи на-вбатда юқорида баён этилган ўй-фикрлар ҳаёлимиздан ўтади. Балки унинг бунёдкорлари замоналар ўтиб, шундай дам-лар келишини олдидан ба-шорат қилган бўлсалар ва шу-нинг учун ҳамшаҳарларимиз-га шундай тарихий ёдгорлик-ни инъом этиб кетган бўлса-лар ажаб эмас.

Ушанда баҳор фасли эди. Тошкентликлар илк бор 1947 йилнинг 30 апрелида Тош-кент Қурантининг жарангдор зарбини қулоқларига туйиш-ган. Мана орадан роппа-роса 55 йил ўтибдики, ҳамон ўша занг, ўша зарб тўхтовсиз дам-ба-дам тақдорланиб турибди. Ҳар биримизни вақтдан ха-бардор этиб, фурсатни бой бермасликка қўймоқда.

Қурант билан боғлиқ ман-баларда айтилишича, 1946 йилда Тошкентда туғилиб ўсган Айзенов деган ҳар-бий киши Германиядан олиб келинган бу соатни ҳамшаҳар-ларимизга совға қилган экан. Бу маълумотга ўша пайтда Тошкент шаҳар ижроия кўми-тасининг раиси бўлган Хусаи-нов ҳамда котиби Мўмино-ва томонидан имзоланган қарор ҳам оидинлик киритиб турибди. Бетақдор бу меъмо-рий қурилиш лойиҳасига Тош-кент шаҳар бош меъморининг ўринбосари Мухаммадшун му-аллифлик қилган экан.

Нобэ иншоот бунёдга кел-гандан бери не-не оғир си-новларни бошидан ўтказди. У ҳатто 1948 ва 1966 йиллар-да рўй берган табиий оқат — ер силқинишларидан ҳам за-рар кўрмади, ўз маҳобати ва чиройини йўқотмади. Шунинг учун ҳам бугун биз Тошкент Қурантини шаҳримизнинг жонли тарихи, тирик юрак сифатида эъзозлаймиз.

Шу ўринда ўқувчиларда миноранинг баянлиги, соат-нинг ўлчов бирлиги қандай экан, деган савол туғилиши ҳам мумкин. Уларга жавоб та-риқасида айтиш мумкинки, Қурантининг режадаги ўлчови 23,0х21,8 метр. Миноранинг баянлиги эса 28,7 метрни ташкил этади.

Мана орадан ўтган чорак асрдан кўпроқ муддат ораси-да ҳамон Тошкент Қуранти-нинг занги кишиларни сер-гакликка қорлаб, ҳаёт даво-милийгини эслатиб турибди. Бугун бу ёдгорлик тошкент-ликларнинг чинакам фахри, ифтихориға айланиб қолгани ҳам ана шунда.

КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕС

Миқдори эмас, сифати...

Кейинги йилларда «Ўзбекчармпойабзали» уюшмаси тизиминда ҳам қатор иқтисодий ишлар олиб борилаётганлигини кузатиш мумкин. Хусусан уюшмага қарашли бўлган хусусий ва кичик корхоналарда ишлаб чиқарила-ётган бежирим, чет элликлардан қилинмайдиган чарм маҳсулотларини қўриб қилинган қувонди. Ҳа, дарҳақиқат, соф чармдан, янги дизайнда сифатли қилиб тайёрланаётган бундай маҳсулотларга бўлган талаб ортиб бормоқ-да. Ана шундай корхоналардан бири бу — пойтахтимизнинг Сергели туманида жойлашган «Махмуджон ҳожи» хусусий фирмасидир.

Мазкур даргоҳда асосан терини қай-та ишлаш ва ундан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган бўлиб, 4 хилдаги чарм ҳамда 36 хилдаги тур-ли камар, оумка ва пойабзаллар тайёр-ланади. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг 90 фоизи махсус таъ-минотчиларга буюртма асосида етказиб берилади. Қолган 10 фоизи эса респу-бликамиз бозорларида сотилади. Бирги-на рақамларга эътибор қаратадиган бўлсак — агар корхонанинг бир йиллик айланма маблағи 1995 йилда 10-15 мил-

лион сўмини ташкил этган бўлса, бу кўрсаткич 2001 йилнинг якуни бўйича 600 миллион сўмга етди.

— Ўтган йилда 70 миллион сўмга яқин соф фойда олдик. Бу олинган фойда асосан ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва унга янги технологияларни жорий этишга ва шунингдек, ишчиларнинг оилавий шароитини яхшилаш учун сарф қилинмоқда, — дейди корхона раҳба-ри Махмуджон Обидов. — Албатта, рес-публикамизда биз билан рақобатлашув-чи корхоналар кўп. Аммо, биз шу нар-

саларни иноватга олган ҳолда доимо маҳсулотларнинг янги турларини қўлай-тириб, сифатини яхшилаш борасида ишлатишлар олиб бормоқдамиз. Хусусан, яқинда Италиядан 24 миллион сўмлик дастгоҳлар олиб келиб, янги линияни ишга туширдик. Ушбу технологиянинг ишга тушиши натижада корхонанинг қуввати 20 фоизга ошди.

Худди шу каби ҳар йили бошқа эс-кириб қолган дастгоҳларни ҳам Евро-панинг илғор технологияси билан ал-маштириб, фаолиятимизни кенгайтириб бораверамиз. Мана 2002 йилнинг шу кунига қадар 160 миллион сўмлик товар ишлаб чиқардик. Албатта, бундай муваф-фақиятларга эришишда жамоамизнинг фидойи ишчиларидан Мукаррам Со-диқова, Раҳим Сингилбоев, Лобар Обидо-ва, Абдувоҳид Ҳамитовларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Мақсадимиз халқимиз-га ёқадиган маҳсулотлар ишлаб чиқариб, республикамиз иқтисодиётига муносиб ҳисса қўиш.

Очил ҲАЗРАТОВ

ТЎЛОВЛАР

Вақтни бой берманг

Кишининг соғуғи тугаб, баҳорнинг фарахбахш кунлари бошланганига ҳам анча бўлди. Шаҳримизда иситиш мавсуми ҳам нихосига етди. Албатта, ушбу мавсум барча учун бирдай кўнглидагидек ва қулай ўтди, деб айта олмаймиз. Баъзи кўп қаватли уйлардаги носозликлар хонадон эгаларига панд бергани ҳақиқат.

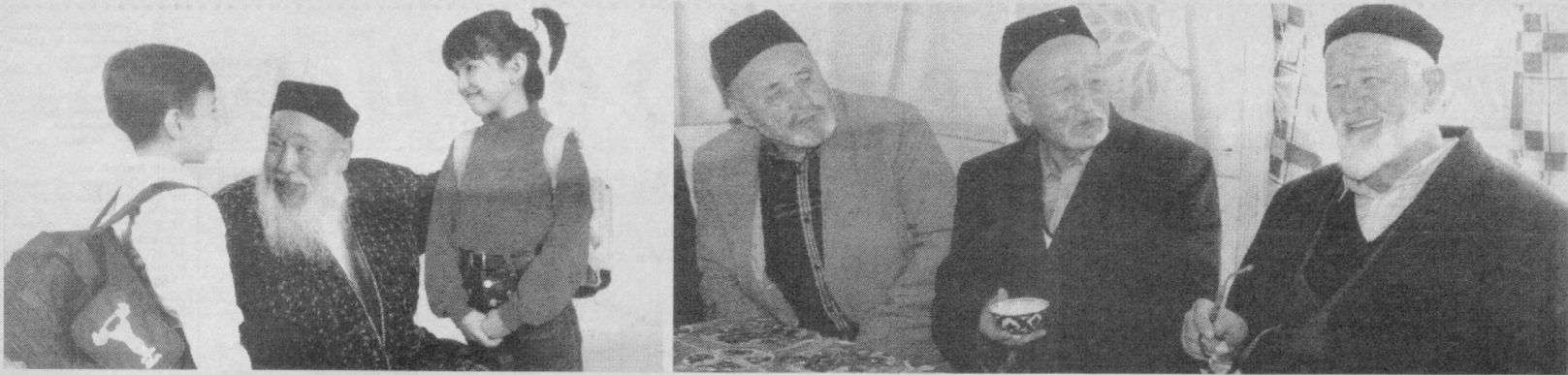
Ана шундай ноқулайликлар содир бўлмаслиги учун эса кейинги мавсум тайёргарли-ги ҳозирдан бошлаб боборил-ди. Лекин ушбу носозликлар-ни бартараф этиш катта маб-лаг талаб этиши турган гап. Албатта, хонадон эгаларининг коммунал хизматлар ҳақини вақтида ола эшити бунга му-носиб ҳисса бўлса, баъзи ис-теъмолчиларнинг турли ба-хоналари рўқча қилиб оя-лаб, йиллаб фойдаланган хизматлар учун тўловларни бажармасликлар режадаги ишларнинг амалга ошмай қолиб кетишига сабаб бўлмоқда. Афсуски, «Бирин-ки мингга» деганларидек, ана

шундай хонадон эгалари шаҳримиздаги барча туман-ларда учраб турибди. Пинагини бузмай юрган ушбу кимсалар Бектемир ту-манида ҳам бор. Масалан, «Сувсоз» даҳаси 60-йи, 5-хо-надон эгаси Мавлонов 168 минг сўм, даҳадига 36-йи, 28-хонадондан Беғалиева 131 минг сўм, қўшимчадан «ўр-нак» олган 27-хонадон соҳиби Ба-рақуллин 108 минг, 65-йи, 1-лаб, йиллаб фойдаланган хизматлар учун тўловларни бажармасликлар режадаги ишларнинг амалга ошмай қолиб кетишига сабаб бўлмоқда. Афсуски, «Бирин-ки мингга» деганларидек, ана

Сергели туманидаги қар-здорлар билан ҳам танишиб қўйсангиз ёмон бўлмайди. Қўни-қўшни ҳамда маҳалла аҳлидан уялганлар қарздор-лар, зора ҳамшаҳарларимиз-дан изза тортиб, тўловларни бажаришса. Туманининг «Дўстлик-2» даҳаси, 9-йи, 56-хонадон эгаси Санакўлов 131 минг сўм, 10-йи, 6-хонадон соҳиби Ҳамидхўжаев 122 минг сўм, «Дўстлик-1» даҳа-си, 3-йи, 40-хонадонда яшов-чи Исатов 95 минг сўмга яқин, 5-йи, 59-хонадондан Морозова 70 минг сўмдан ортиқ қарзни бўйинларига ортиб, қандай қилиб бемалол юрганликларини ҳаммани

ажаблантириши турган гап. Яққасарой туманидаги қар-здорлар эса уй-жой мулкдор-лари ширкатлари ҳодимла-рини қўришга йўлини чағга солишди, уларни кундузги чироқ ёқиб ҳам топа олмай-ди. Бобур қўчаси, 26-йи, 24-хонадондан В. Варакина 143 минг сўм, шу уйнинг 15-хо-надонидан М. Жўраева 62 минг сўм, Аския қўчаси, 24-йи, 18-хонадондан Н. Ахма-дуллин 90 минг сўм, Сафдош қўчаси, 19-йи, 18-хонадонда яшовчи М. Йўлдошевнинг 89 минг сўм қарзлари мав-жуд. Агар юқоридаги хонадон эгалари ҳар ойда тўловлар-ни бажаришганда эди, ҳозир бундай ноқулай аҳволда қолишмасди. Лекин ҳали ҳам кеч эмас. Фақат улар қарзни тўлаш ҳамма учун фарз экан-лигини ёдда тутишлари ло-зим.

(Ўз мухбиримиз).

Шарқ дурдоналари

Ов-оз Ўрганиб Домо бўлар...

● Бир одам ўзининг қилган хато ишларини, камчиликларини бўйнига олиб эътироф қилса, унинг иқдор ва эътирофи, тавозеъ, камчиликларини дўстларига айтиб юриши — соддадиллик, қилган хатоларидан пушаймон еб, ўз-ўзини тергаши — улуглик асари-дир.

● Меҳмондорчиликка қақирилмаган бўлса ҳам қақирилганлар билан бирга бориш, овқатга ҳаммадан илгари кўл чўзиш, икки киши сўзлашиб турганда орага суқилиб, уларнинг сўзларини бўлиб сўзга киришиш, ўз мартабаси, даражасидан юқори чиқиб ўтириш — инсонга пастлик, тубанилик келтиради. Бу ишлар инсоннинг обрўсини тўкади.

● Қадимги донишмандлардан бири айтди:
1. — Ўзингизга ақин бўлган кишилар сизнинг ҳақингизда яхши фикрда бўлсалар, феъл-атворингизни мақтасалар — сиз ҳақиқатан яхши кишисиз, ёмон фикрда бўлсалар — ёмон кишисиз. Қандай ҳулқ-атворга эга эканлигингизни ўзингиз билан бирга ишловчилар ва бирга турувчилардан билиб олинг.

2. — Энг эзгу одам — ўз хотинига, бола-чақасига эзгулик қилган одамдир. Хотинларини ҳурматлаб, улар билан гўзал муомалада бўлиш — йигит кишиларнинг иши. Уларни ҳўрлаб, дилларига озор берганлар — энг ёмон кишилардир.

3. — Ота-оналарининг розиликларини олиш учун ғайрат қилиб, уларга очик юз, ширинсўзлик билан яхши муомалада бўлиб хизмат қилган фарзандларга секинлаб бўлсин! Дунёда бахтли, саодатли бўлиб яшашни истасангиз, ота-онангизнинг розиликларини олинг, ғайрат қилинг.

Ҳиндистонлик олимлардан Ашраф Али айтди:
— Аншурвон Одилининг лочини ўз боғичини узиб, бир кампирнинг уйига учиб тушди. Кампир ушлаб олиб оч қолган бўлса керак деб ўйлаб лочиннинг олдида бир ҳовуч дон сеғди. Гўштхўр лочин донга илтифот қилмаганини кўрган кампир:

— Бу боқийш қўшнинг тумшуги эгри, шунинг учун донни терий ея олмай турибди, энди унинг тумшугидан эгри жойини кесиб олиб, тузатиб қўйиш керак, — деган ҳавл билан лочиннинг тумшугини кесди. Кейин бирдан унинг тирноқларига кўзи тушиб қолиб:

— Шўрлик қўшим, тирноқларинг жуда ўсиб кетгани учун қоролмай, қийналай қолганга ўхшайсан, кел, сени тирноқ азобидан ҳам қутқазиб қўя қолай, савоб бўлади-ку, — деб лочиннинг ҳамма тирноқларини тубтоморидан сугуриб олди. Шу билан бечора лочинни ҳалокатга етказди.

Аншурвоннинг одамлари лочинни ахтара-ахтара уни кампирнинг уйидан ўлик ҳолда топдилар, бу қайғу воқеадан Аншурвоннинг хабардор қилдилар. Аншурвон лочиннинг ўлганига кўп афсусланиб, қайғурди. Унинг вазирларидан бири:

— Бу кампирга жазо бериб, унинг ҳам тирноқларини сугуриб олиш керак, — деди, иккинчи вазир кампирни зиндонга ташлашни маслаҳат берди, учинчи бир вазир эса яна бошқача бир жазони таклиф қилди. Аншурвон вазирларнинг сўзларига илтифот қилмай айтди:

— Кампирга жазо бериш тўғри эмас, жазо берсак, зулм, адолатсизлик қилган бўлаемиз, чунки кампирда ҳеч бир айб йўқ. Лочин ўз қадрини поймол қилиб кампирдан гўё ёрдам талаб қилгандек унинг уйига учиб тушди. Нодон кампир лочиннинг қадр-қийматини қаердан билсин? У лочинга ачиниб ўз ақли, тушунчасига мувофиқ ёрдам кўрсатмоқчи бўлди. Фақат унинг ёрдами «қош қўяман деб, кўз чиқаргани» лочиннинг ҳалокати сабаб бўлди. Бу воқеадан ҳаммамиз ибрат олишимиз керак. Хар бир киши ўз қадрдонини ташлаб, қадр-қийматини нима эканини тушулмаган киши ёнига бориб, унга ўз ихтиёрини ташласа, ўзининг ҳалокати сабабчи бўлади, лочиннинг ҳолига тушадди.

Байт:
**Сакла кадр қимматини эй ўғул,
Ҳикмат ахли сўзларини қил қабул.**

● Донишмандлардан Ибн Ямин айтди:
1. — Дунёда энг азиз ва энг фойдали нарсаси эга бўлишни истасангиз «ўзингиз билан фикрдош, ҳамқалб, самимий бир дўстин топингиз, самимий, чин дўстинг моҳияти, ҳислати сизнинг дўстингизга — дўст, душманнингизга — душман бўлишидир. Шундай ҳақиқий дўстин топсангиз, уни жонингиздек азиз тутинг.

2. — Кўп хатоларга йўл қўйганингиздан ор-номус қилсангиз, камолат ҳосил қилишга мувофиқ бўлган ишлар билан машғул бўлинг, шундан ташқарига қадам қўйманг.

3. — Шаън-шарафингизга доғ туширишни истамасангиз, ёмонлар билан ошна-оғайничилик қилманг, улар билан суҳбатлашманг.

4. — Ўзингизни олтин, лаъл, гавҳар билан эмас, илму ҳунар ва ахлоқ, тарбия билан безатинг.

5. — Дунёда ҳеч бир нарсаси учун иззат ва обрўйингизни тўкманг. Ҳеч кимдан бир нарсаси таъми қилманг.

Байт:
**Ким тамаъ ўлган, ўзни хор айлагай,
Хорликдан ўзни бемор айлагай.**

● Олимлардан Ҳимматзода айтди:
— Бир касал одамни зиёрат қилиб хол-аҳволини сўраш, тасалли бериб, қўнглини кўтариш энг яхши ишдир. Фақат зиёрат қилганингиздан кейин унинг ёнида эзмалик қилиб кўп ўтирманг, ҳайрлашиб тезроқ қайтишга ҳаракат қилинг, касални тинч қўйинг, безовта қилманг.

Қадимги араб халифаларидан Хорунрашиднинг дўсти, суҳбатдоши, шоир Абунувос касал бўлиб қолди. Унинг қилгани сўрагани кўп киши келиб кетди. Бир кун икки киши келиб, беэза сўзлар сўзлашиб, бемор ёнида узок вақт ўтирдилар. Дардининг зўрлигидан безовта бўлиб турган Абунувос бу икки эзманинг сўзларидан жуда ҳам безор бўлди, буларни чиқариб юборишга ҳар қанча ҳаракат қилса ҳам фойдаси кўринмади. Ниҳоят, у ўрнидан сакраб турди, кўрпа-ёстиғини ўраб елкасига қўйиб ҳалиги эзмаларга:

— Мана кўринг, мени кўргани келганингиз туфайли касаллигим тамом йўқ бўлди, тузалдим, ўрнимдан туриб ўрин-бошларимни йиғиштирдим. Ҳайр, энди кетсангиз ҳам бўлади. Бошқа бир вақтда сизларни зифатга чақираман, ўшанда узок вақт сўзлашиб ўтираемиз, — деди ва шу тадбир билан у икки эзмани уйидан чиқариб юборди, жони тинчланиб роҳатланди.

2002 — ҚАРИЯЛАРНИ ҚАДРЛАШ ЙИЛИ

— Биласизларми, ўша гап кимга тегишли? — деб сўради Ҳалим ака ва ўзи жавоб берди: — Урта асрларда Тошкентдан етишиб чиқкан машҳур қонушнос, файласуф, тилшунос ва адиб Қадфол Шошйи айтиб кетган бу доно гапларни. Хатто у ҳақда қизиқ-қизиқ ривоятлар ҳам бор. Шошйи қулф ясашга жуда уста бўлган экан. Бир кун у пашшанинг оёғига кишан-қулф ясабди. Ясаган жажжи қулфининг вазири чорак қумуш тангага тенг экан.

Бу кишида гап кўп кўринади, ўйлашди йигитлар. Донишманддай фикр-мулоҳаза юриштиларни айтмайсизми, анча билимдон, кўпни кўрган, ҳаётнинг ости-устидан ўтган, захмат чекканлиги гап-сўздан билиниб турибди. Иسمى-жисмига ҳам монанд Ҳалим, ўзим ҳалимдай юмшоқ, мулоим одам экан!

— Невадалардан нечта? — сўрашди йигитлар. — Ҳозирча йўқ, худо хоҳласа бўлади, — деди. — Бўйи етган ун қизим бор, менинг ҳозирча бор боситим, мол-у дунёи ана шулар!

Уртага бироз сукунат чўкди.

— Қани, Самад-1дан эшитайлик-чи, бўлмаса, — деди Ҳалим ака орадаги вазиятни юмшатиб. — Пичоққа илинадиган бирор гап чикиб қолса, ажабмас, ушбу дафтардан жой олса, бўлмаса...

Кечирасиз, едимга бир нарсаси тўла, мана, сиз, Самад-1 Андижондан экансиз. Бобомиз ҳазрат Бобурни Тошкент билан боғлиқ томонини биласизми?

— Ҳозирча ёдимга тушмаяпти, — деди йигит бироз ҳижолат бўлиб.

— Оғринманг, шунчаки сўрадим, ўзим айтиб қўя қолай. Бобур она томонидан тошкентлик, ота томонидан андижонлик бўлган. Ёшлигида бир неча бор Тошкентда бўлиб, онаси билан Шайхонтоҳур даҳасидаги мазорга кўмилган бобоси Юнусхоннинг қабрини зиёрат қилган, Чорсуда, Қуқалдош мадрасаси ёнидаги ҳазрати Укшоша бўлғидан сув ичган.

Йигитлар «қойил-э» дегандай кўзгалиб қўйишди.

— Кўриб турибсиз, Ҳалим ака, сиз билан биз қисқа вақт ичида нафақат танишиб олдик, хатто ота-бодакде бир-биримизни тушуниб ҳам етдик, — деди Самад-1 гапларини чертиб-чертиб гапирар экан. — Бизни бу ерларга, нима десам экан, тақдир, ҳа, тақдир етказиб келди.

Йигит бироз тин олди-да сўзидан давом этди:

— Энди бўйини бир ривоятни келтириш билан бошлай қолай. Бир аллома ўзга юртга бориб қолиб, бир бурда нон топиш учун бошини сўмган эшити гаплариди:

— Мен ҳўқуқшўносман, — дебди аллома, — олим одамман, ариза ёзиб бериш ёки хаттотлик қилиш қўлимдан келади.

Буни эшитган бир қосиб, унга дебди:

— Бизнинг юртда сенинг бу ҳўқуқингга ҳеч қандай эҳтиёж йўқ. Бу ерда фақат давлат орттириш, бойиш «илм-идан бошқа «илм-ни» билишмайди!..

Шунда халиги аллома донг қотиб қолган экан! Давлат орттириш, бойиш «илм-ни»? Астафурролло, илк бор эшитишим, шунақа «илм» борлигини — умирим бино бўлиб, бундай «илм-га» илк бор дуч келиб туришим, — деган экан аллома.

Юрган одам пешонасидангизни кўраверар экан, сиз айтганингиздек, ҳаёт сабоқлари инсоннинг кўзини мошдай очиб, унга эҳтиёткорлик, сезгирлик билан муносабатда бўлишни ўргатиб боравераркан.

Энди каминадан сўрасангиз, мен ҳам қатта ҳаётни бир кўрай, дедим. Болалигимдан ота касби билан боғлиқ бўлиб, бинкорлик, гишт терши билан бандим. Тақдир шаҳрингизга етказиб келди. Биз томонда ҳам қурилишлар йўқ эмас, бор, аммо пойтахт азияминг кўрқинга-қўрқ, ҳўсинга-ҳўсин қўлиб, йилдан-йилга қўнаиб бораётган йирик бур-нёрдорлик ишларида мен ҳам иштирок этсам-у, ўз ҳўссамни кўшсам, сўнг менинг ҳам шу ишларга қўлим теккан эди, деб кўрагимга қўрай, қани энди фахрланиб юрсам, деган эзгу истагим бор.

— О, ниятингиз олижанос, Самад-1-жон, — деди Ҳалим ака мамнун бўлиб, — шоир шундай деган экан:

Умрида ким келса бир бор бу ерга, Қалбига экади Тошкентнинг меҳрин.

Буюк шoirимиз Фафур Фулом ҳам она шаҳри билан чексиз фахрланганини унинг кўйидаги суратларидан ҳам кўрса бўлади: Лондон, Париж, Румога алмашмайман қўша Шош...

Яна бир гап. Сиз, мана, Тошкентда, икки минг йиллик шаҳарда ўтирибсиз, ҳў бўлмаса унинг ўн иккита дарвозасини айтиб бера олсангизми? Албатта, йўқ, бу билан сизни айбловга ҳаққим ҳам йўқ. Лекин аксарият ёшларимиз ва ҳатто қатта ёшдаги кишиларимиз ҳам бундан анёи айтиб беришга олмайдилар. Ўз тарихимизни билимай туриб, ўзлимизни, келажакимизни белгиллаб олиш қийин кечиб, шўбаёқсиз.

Хар ҳолда эшитиб қўйсангизлар зиён қилмас: Қўямас, Қўжон, Қашқар, Лаёзак, Таштапул, Қорасой, Сағбон, Чигатой, Қўқча, Самарқанд, Қамолон ва, ниҳоят, Бешёғон!.

Шунинг учун мен хар гап ёшлар билан суҳбатлашиб қолганимда бир саволни ўртага қўйиладан қўйишни ектириб қолсаман: ҳўш, биз ўзимиз яшаётган шаҳарни яхши билаемизми? Унинг асрлар қарьига бериб тақалладиган «таржиমান ҳолини» билаемизми?.. Билганимиздан билганимизми кўп, минг афсўс! Шу боис ҳассиллик қилмай, билганларимни гапириб беришга, ёшларни уни ўргатишга даъват етсаман. Бугунга шуларнинг ўзи етарли. Йўлдан хориб келгансиз, энди етиб дамнингизни олинглар, қолган гапларни эртага Самад-2дан эшитарканлар...

Уй эгаси эзгу тиллақлар билдириб, ўз ётоқхонасига чиқиб кетди.

Эртаси оқшом гурунғ яна давом этди. Келишувга қара, суҳбатни Самад-2 бошлаб берди:

— Мен сингари бир буюдик йигит юртва-юрт кезиб, ўзига яхши бир устоз излаб юрибди, нега десангиз мен каби унинг ҳам қўлидан бирор дурст иш келмас экан. Мен каби қўша қангитиб юраверибди-ю, бўйи сўррайиб қолгандагина ўйлан-қилибди: э, аттан-а, бирор ҳўнарнинг бошини ҳам ушламабман-а? Ҳалим ака эзмаслигини пайқабган ҳалиги йигит қўнлардан бир кўни бир доно кишига дуч келиб қолибди. Донишманд ўзида йўқ ҳўрсанд бўлиб кетибди.

— Мен ҳам сенга ўхшаган бир йигитни учратсам-у, ўзимда борини унга ўргатиб, сўнг устоз сифатида бу дунёдан хотиржам қўзимни юмиб кетсам, армоним қолмасди, — дебди.

Тоғни урса, талқон қилдиган йигит тез орада қирқ ҳўнарни эггаллаб, устози шаънига шон-у

шавкатларга келтириб, ўзи ҳам мураббий сифатида ёшларга ҳўнар «сир»ларини ўргата бошлаган экан.

Яхши ният, ярим мол, дейдилар, мен ҳам шундай бир устоз қўлига тушсам-у, ўз қўч, иқтидоримни меҳнатда сынаб кўрсам, дейман.

— Агар билсангиз, Самад-2жон, — деди Ҳалим ака суҳбат якунида, — ҳўнар бамисоли қиммат-баҳо тош, у зангламагани, чиримагани каби, ҳўнар ҳам ўлмайди ҳўч қачон. Фақат ва фақат инсонга бахт эшикларини очиб бораверади. Ҳў-у, вақт ҳам алламаҳал бўлиб қолибди-ку, яхши тушлар қўриб қичқинлар, қолган жойидан Самад-2жон эртага давом эттирадилар-да, шундайми?

Сўфи азон айтмасдан тонг саҳарлаб Самад-3 ҳовли супуриб юрибди. Ҳалим ака «шитир-шитир»ни эшитиб, деразадан қўриб қолди. «Бўеги қизиқ бўлди-ку? Бу қанча қилиқ?» Ҳовлини супуриб бўлган, у ошхона томонга ўтиб кетган эди, эрталабки ноншўда иссиқ қатлама пайдо бўлди. Қайси азамат бу ширин таомни пишириб улгурди, деб сўрашга ҳў қимнинг юраги бетламади.

Ҳалим ака пайжакча бўлса-да, «миқ» этмади, фақат «қани давомим нима билан тугаркан», деб кўнглидан ўтказиб қўйди. Ҳолос, Ошларни ҳам севизган бўлиши аниқ, фақат бир-бирларига имо-ишора қилишди-ку, ахир!?

Тонг отиб, кен бўлди. Суҳбатга кенг давра олинди. Қани эшитайлик-чи, деб, ҳамма Самад-3га кўз тикди.

— Кеча адашдим айтганимдек, бошга қилиқ келса ҳам рост гапиршига одатланганман, — дея ҳўқосини бошлади Самад-3. — Ота-онамиз бо-лиқидан шу нарсани миъмизга ҳали-ҳўмон қўйиб келади.

Дастлаб, мен ҳам ўтмишдан бир ривоят келтириш билан сўзимни бошласам. Бир вилотнинг ҳўқимни ўз ҳўдудига яшаётган мен қатори барча йигитларни бир жойга тўллаб, кимнинг қанча ҳўнари бўлса, қўрсатсин, кейин шўнга қараб қолиб-ни аниқлаймиз, дебди. Шу йигитлар сафига ўзга вилотдан меҳмон бўлиб келган бир норғил йигит ҳам адашиб тушиб қолибди. Намойиш этил-

маган ҳўнарлар қолмабди. Баҳсда қолибни аниқлаб қилиқ кечиб турганда, ҳўқимнинг хотини ҳа-ёлига бир режа келдики, қани қўрайликки, бир-бирига бўш келмайдиган, бир-биридан олтир, қачон ва эңил йигитлар бу синодан ҳам қандай ўтишаркан? У буюрибди:

— Катта-катта дош қозонлар осилсин! Уларни суьга тўлдириб, тағларига ўт ёқилсин, кимнинг уйда ҳўилмаган қир-чирлари бўлса, келтирилсин!..

Кўз очиб-юмгўнча, ҳамма ишлар бажо келтирилибди.

— Қани, азамат йигитлар, қир ювишга қир-ишларга! — деган фармойиш берилибди. Йигитлар шўнга уринишмасин, қир-ишларидан қир ювиш келмабди. Меҳмон йигит бўлса, ҳўқим йўталиб улгурмасдан қирларни тон-тоза қилиб ювиб, суьку суьга қайиб, бир қачиримча ерга арқон тортиб, оппоқ қирларни илб-илб қичқибди. Қолиб меҳмон йигитдан бунинг «сирини» сўрашганда ўз оиласи ҳақида ҳўқол қўриб берибди... Ҳўқим бўлса, шу қўндан эътиборан ҳар бир тугилган ўғил боласи гўдақлигидан бошлаб қир ювиш ўргатилсин, деган фармон чиқарган экан.

Маълум бўлишча, ҳалиги меҳмон йигит беш ола-сингил ичида ёлғиз ўғил бўлишига қарамай улар қир юган пайтда қўлишиб қир ювиб кетаве-рар экан. Уят бўлади, қўз боланинг иши дейишча ҳам «ишларингиз бўлмасин, ўзим биланам», деб ақиддан қайтмас экан. Бора-бора ола-сингиллари бунга қўнқишиб, баъзан бор-э, ўзинг юз, деб ташлаб кетган ҳўларни ҳам бўлган экан.

Мен ҳам ўша йигитга ўхшаб қир ҳам ювсаман, ҳўвлингни сўттуриб кетавераман. Ахир, буларнинг ҳаммаси жисмоний тарбия-ку, соғ одам учун иш бўлибидими бўлар. Қерак бўлса, чўчақарам тугаман, манги ҳам қўламан, ҳамир қорик, лағмон юзсаман. Лоғмос, овқатнинг қўз хилини оёғим қилиб ташлайди. Ахир, йигит кишига қирқ ҳўнар оз, деб бежиз айтмайман-ку! Биттаси: мактабим оз, ҳўнарнинг оз, деган экан. Сиз айтмоқчи, Ҳалим ака, ҳали билганимиздан билганимизми кўп, ҳақ мактабиди қайнаган одам, худо хоҳласа, бу дунёда ҳам бўлмайди, шундаймасми?

— Шундо! — дейишди ҳамма бир оғиздан.

Йирик қурилишлар шаҳрига айланган Тошкент азиямда тон доирадаги ўч қўнлик «синов»дан ўтган меҳмон йигитларга ҳам ҳўнарларига мос иш топила қолди. Икки адаш ҳўнарсиз адашини шатакка олиб, аввал цемент қорини, сўнг уни тенага узатиш «йўл»ларини ўргатишди. Сўнг асте-секин гишт териш, андава ўшлаб, суьку қилиш «сир»ларини эггаллашда ёрдам беришди. Ажаб-тўвур уста бўлиб, қўллари ҳам келиша бошлади.

Ҳеч эсдан қичмайдилар. Дастлаб иш бошлаган қўнлар эди, шерикларидан бири тепадан туриб бақириб қолди:

— Хо, Самад-2, шайтонни узатвор!

У бўлса эъзини очганич, анграйиб туриб:

— Э, нима деспанс эънчак, бу ерда шайтонга боло борми? — деса бўладики. Бўлди қўлгу-бўлди қўлгу. Кенгача қўлиб, қандай ишлаганини билишмади. Э, Самад-2 тушмагур, умрида эшитмаган-да, шайтон нима эканлигини? Энди билиб олди, ҳамма онасининг қорнидан ўрганиб тушмайди-ку, вўй-бўй, ота тўри қозихона бўлибидими, шўнга шўнчуми? Ана шу шайтонсиз ҳам гиштини шўндай кўз қири ташлаб, териб қўрсатайки, ҳам-манинг оғзини очмасам, отимни бошқа қўяман, деб аҳд қилгани рост қичиб қолди. Мана-мана деган усталаб шайтон билан ҳам бундай силлиқ, теп-текис теролайди, ўша савил гиштини!.. Самад-2 эси таради, терганда ҳам қўзини юмиб таради, энди қалайсиз, кеча устимдан қаҳ-қаҳ отиб, етиб олиб қулардингиз, бир баҳс бойлашмайсизми, қани ким неча қатор гиштини кўз бойлагач билан таради. Ҳеч кимнинг юраги бетламади, ютказиб қўйишсини, шарманда бўлишини билади, ҳамма-сининг нафасини ичига тушириб юборди. Энди қимсан, Самад-2, Самад-2... Ҳаммининг оғиздан тушмайдиган бўлиб қолди. Устоздан ўзган шогирд, деб шўни айтсалар керак-да!

Ҳалим ака ҳам ўз юмушлари билан банд бўлиб, аввалгидек гурунғлашиб ўтиролмайдиган бўлиб қолганди. У бир кўни лотереядан қатта ўтук ют-гандай ўйга қириб келди ва йигитларга топширди берди:

— Ўғилларим, бугун уйимиз янада тўладиган бўлди, — деди, — қизларим дам олишдан келиш-япти, паловхўнларни ясовармайсанларми?

Йигитларнинг савги олти, қилти етти бўлиб, бири пиез артган, иккинчиси саёзи тўйрган, учинчиси қозон тағига ўт ёққан...

Бирпасда уй тўлди-қолди. Қизлар тушмагурлар ҳам очикчина экан, дарров йигитларнинг исми-шадирларини «ам қилиб олишга қўлибди: бир, икки, ўч... бир, икки, ўч... дея қота-қота қўлиш-қилибди. Келиб-қилиб, ўччаласининг исми бир хил бўлса-я? Ё тавба?! Ўзлариникини сўрашган экан, «секрет» дейишдиби. Шу қўндан бошлаб йигитлар ҳам қизларни «Секретхон» деб қақирадиган бўлишди, албатта, адасининг олдидамас!

— Секретхон нима дедилар?

— Секретхон бир нарсаси дедиларми?..

Қизларнинг кенжаси шўҳроқмасми, лочанг борми, деса бордай деб, опаларининг жигига ҳам тегиб улгурган эди.

— Э, оғзининг ел олсин! — дебди опалари қақирни кўтариб.

— Ичларингизда жон-жон деб турибсизлар-ку, ана қўралай қўзларингиз ҳам айтиб турибди, — баттар шўҳлигини қўймайди кенжаси.

Ҳўснда тенгсиз қизлар. Бир-биридан гўзал. Бир қўлтурм су билан ютиб юборай дейсиз. Уларнинг қўриб боқилари жонни олади нақ. Та-рам-тарам яноқлари қўп-қўзил анор гулини эс-латади. Фаршларинг ўзгасини!.. Йигитларнинг уйқўси яримта бўладиган бўлибди энди! Чатоқ бўлди!..

Ҳазил-ҳўзул бўлиб бошлаган бу гап-сўзлар бора-бора чинга айланиб кетса-я, қовун пўчоғи ерга тушган кезларда тўй бўлармиш — тўй бўлармиш деган миш-мишлар тарқалди.

Тенги чикса, текинга бер, деган нақл ҳам рост қичиб қолди. Уч бегона йигитнинг тақдирини шў хонадон билан боғлиқ экан, деб ким ҳам ўйлаб-ди. Одам боласи пешонасига ёзилганини кўра-верар экан. Қизларнинг бошига ҳам ишқ-мўҳабат қилиш шў тарзда қўққисдан қўнқини ким билибди? Тақдир, деб шўни айтдилар. Бошқача қилиб айтганда, шў хонадонда у йигит ва у қиз тақдирини тутади: ягона ва аҳил оила ташкил топаётган эди. Тилла узукка қўп кўз ярашиб тур-гичдек, бамисоли бу ун тилла йигит ўзгу-у, у қиз эса урта ёқут кўз, дейсиз. Тошкент сувини ичганлар бир умрга шу манзилгоҳга боғлиниб қоладилар!

Бўёғиям тоза қизиқ кечди: қўвтуўралар қал-ликларининг исмини «Бахт уйи» оstonасини хат-лаб, никодан Ўғишаётганда билишса-я? Ўнга-ча: «Секретхон! Секретхон!» эди улар. Эндигина-да: «Секретхонларнинг «секрети» очилиб тура-я? Қандай чиройли ислари бор экан: бири Сали-ма, яна бири Қомила, кенжаси Омилахон... Ҳазил ҳам эви биланда, ярим йил «қийнашди-я!» ис-мларини «сир» тутиб. Отасидан ўйиб, қайқа ҳам боришарди, адалар-ку ун қўн «имтиҳон» қилгач, қатта ҳаётга «Оқ йўл» деб йўлнамга бериб юбо-ра қолди-я. Қизлари тушмагурлар «чимидганин» топ» деб, роса ярим йил «Секретхон» бўлиб юриш-ди. Қойил-э! Тегирмон икки тошдан, мўҳаббат икки бошдан, деб шўни айтдиларди.

Тўйни ҳам қўл учиде ўтказамиз, деб келишиб олишганда бошида. Охирига бориб, қатталасиб кетса, денг. Қариндош-уруғ, қўн-қўшин, маҳала, дегандай. Катта тўй деганда тагин ҳаёлини-гизда даранг-дурўн тўйни тушуманг. Қўтлаб келиб-кетувчилар ўр-у қўнби босди, ҳолос. Хона-дон остонаси, чин маънода, тиллодан бўлиб кет-ди.

Ҳам